

452
STOCKHOLMS
STADS BIBLIOTEK

Tidn.

+

Tidskr.

Cl. A.

Annat av mig och minnes

1. För Herr Hans Carlsson Tresser

1843

ELEGANT - TIDNING

N:o 1.

Lördagen den 7 Juli 1810.

HYMN TILL KÄRLEKEN.

Kärlek, Kärlek! Ack! din låga
Smälter lifvet till en dröm.
Hvarje klagan, hvarje plåga
Flyter hän uti din ström,
Hvilkens våg till hjertat drifves,
Närer rosen, som der trifves,
Skaparns ros: *Mig ej förglöm.*

Hör! Ack hör! från skogens toppar
Hur din anda strömmar ner,
Ner till rosens röda knoppar,
Dem du mot dig flämta ser,
If från hvilka morgondagen
Säkert lånar purpurdragen,
Som den *först* på himlen ter.

Lyssna till i rosenhåcken
Fläckten utaf Kärleken!
Hör! Ack hör! i denna bäcken,
Hur det himlaordet: "*Vån*"
Flyter sorlande till stranden,
Då, i spridda tårar, landen
Flämta samma ord igen.

I förening dina krafter
Flödat ned i flickans sköt.
Liljans snö och Purpuras safter
På dess kind du sammangöt.
Ifrån ljusets brunnar nöjet,
Ifrån munnens portar löjet
I det sköna *Hela* flöt.

Här vid dessa barmens vågor,
Hvita, svålda af begär,
Som förrinna uti frågor:
Om ej svallet himmelskt är?
Här du myser, lik Najaden,
Hvilken, skämtande i baden,
Mot de hvita former ler.

Ån, ur nattens små Demanter,
Flåmtar du, i ljuset mild;
Ån, ur molnens svarta kanter,
Strömmar du, men hemsk och vild.
Uti allt ditt väsen blandas:
Månan, Solar, Stjernor andas
I hvar rörelse din bild.

Chaos i förbund med töcknen
Låg i Tidens första år.
Men du såg — och ljus är öcknen:
Men du kom — och världen går,
Nattens hviskande Demoner,
Luftens skära, klara toner:
Allt af dig sin stamma får.

Kärlek, Kärlek! Skogens grenar,
Purpurfårgen, rosens brud,

Vindens sång och bergens stenar
Lyda evigt dina bud.
Du är Menskans alla öden:
Du är lifvet: Du är döden:
Du är allt; ty Du är Gud.

MORGONEN I PARIS.

(Författadt i början af detta år)

Hvem som i Paris ville tala om *morgon*, utan att närmare bestämma tiden eller stället i staden, skulle ungefär göra sig lika begriplig, som den, hvilken ville uppge en orts geografiska längd, utan att tillika bifoga, om han drar första meridian genom Greenwich, Paris eller ön Ferro; eller som den, hvilken talade om grader af värma och köld, och ej sade, om han beräknar dem, efter Reaumur, Delisle, Fahrenheit eller Lechevalier, en ännu lefvande mekanikus, som, för att också skaffa sig ett namn, ökte de redan öfverflödiga skalornas antal med en ny. När den, som bor i förstäderne *St. Antoine*, *St. Marcel* och *St. Jacques*, önskar sin granne god morgon, så bjuda invånarne i *Chaussée d'Antin* hvarandra god natt; och, under det man här sitter vid frukostbordet, gör man der redan anstalt till aftonmåltiden. Ja till och med invånarne i ett och samma hus äro hvarandras verkliga antipoder; när solen går upp i femte och sjette våningen, så börjar hon redan gå ned i den första. Tre eller fyra trappor göra här en skillnad af några tusen mil, och under det den unga herrn stiger ur sin vagn, för att hvila efter ett yppigt nattsvårmeri, så sliter sig den idoge handverkarn ur sömnens armar, för att, om möjligt, på dagen förtjena så mycket åt sig och sin talrika familj, som kusken hos hans granne några våningar lägre ned förleden natt af ledsnad förtårt i vin och brånvin.

När börjar då egentligen morgonen i Paris, och när slutar den? vore således en fråga, som väl också engång förtjente att bli uppgifven af vår tids många instituter och sällskaper, som ställa ut frågor öfver allahanda ting, och betala svaren med guld. Mindre hufvudbry skulle denna prisfråga åtminstone kosta, än den undersökningen: om *Fransyska nationen kunde kallas lätt sinnig*, hvilken man nyligen afdömt. För min del börjar jag min morgon klockan sex, och hvem som har lust vid denna tid, eller som man här skulle säga, otid, att med mig göra en spassergång genom gatorna, han tage sin staf och följ mig.

Jag har redan förut talt om de tre förstäderna, som till större delen bebos af manufakturister, handverkare och konstnärer, hvilka först vakna. I detta afseende efterger dem föga gatan *St. Denis*, ehuru hon ligger midt i staden; ty här börjar det både sommar och vinter, att bli lifligt före dagens anbrott. Hela berg af legumer, frukter, fiskar, fjåderså och lifsmedel uppstaplas efterhand; månglerskorna i stånden, under det de iordningställa sitt kram, förnöja sig med samtal i en egen dialekt, hvilka snart genom några tömda vinflaskor bli så hetsiga, och orden så oartikulerade, att den oinvigde ej kan förstå det minsta deraf. Samtalet, eller snarare skriket, angår varuprisen, gärdagsaftonens nöjen, deras grofva amouretter, stundom också något litet politik; men isynnerhet lotteriet, hvilket ibland den blinda hopen finner ett oerhördt antal anhängare. Man berättar drömmar och drömmar uttydas, och det måste vara underligt nog, om icke resultatet åtminstone ginge ut på en Amb eller Tern, på hvilka man beslutar göra insats, så snart bara dagen bräcker och den sjusofvarn Collektören öppnar kontoret; om vinst är man nog säker, såvida drömboken blott är riktig. Allt afgöres med en dundrande Basröst, och man tycks här icke känna eller frukta någon lyssnare, och ingen polis vågar här skörda lagrar. (Fortsått. e. a. g.)

Onsdagen den 11 Julii, utgifves N:o 2.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 2.

Onsdagen den 11 Juli 1810.

MORGONEN I PARIS.

(Fortsättn. från N:o 1.)

Under det rörelse och lif småningom börja sprida sig ifrån porten *St Denis* ända till Salugången: under det Kryddkråmaren, i nattmössa och tofflor, gäspande öppnar sin bod, Vården i sitt tillstängda Vårdshus varsamt och utan vittnen uppblandar det fradgande vinet med det saktmodiga vattnet, och Bagarfrun, andåktigt sjungande sin morgonpsalm, vid sin förreglade dörr noggrannt utsöker det bröd, som Polisen skall våga: under det skimret från smedjorna, likt ett Norrsken, belyser de tillgråsande husen, och fotgängarens steg småningom öfverljudas af vagnarnes dån; under allt detta herrskar ännu natt af djup tystnad på sidogatorne, hvarest katterne, annars lätt skrämde vid minsta rörelse, uppståmma sina klagande Elegier. Blott här och der i något dammigt köks- eller stall-fenster flämtar en matt lampa; en portvaktare, sömlös af ålderdomen, öppnar husporten och visar sig med qvasten för att sopa rennstenen samt vidt omkring utbreda en Stygisk atmosfér. På en ännu stängd port eller boddörr i ett litet hus klappar någon handverks-gesäll; — ty desse sofva merändels i förstäderna i egna, rymliga salar, der ofta 30 till 40 sångar stå bredevid hvarandra —: men han klappar sakta, ty han vill blott väcka mästaren, icke hans hustru och barn, väl vetande, att Madame ej är någon vän af morgon-

rodnan, och att den lilla familjen ej kan vakna sent nog för att icke falla sig sjelf besvärlig.

Men hvilket støj höres på *Rue Basse du Rempart*? — en tom vedkärta och en hyrvagn hafva vid *Magdalena Kyrkan* kört emot hvarannan: ingen vill vika; åkaren svår, han kan ej; kusken vill icke, emedan kårnan är utan lass, men han sjelf har, säger han, en Dame i vagnen, hvilken man, om det ock endast vore för hennes kön skull, är skyldig aktning. Man tråter, man utöser smådelser och eder: hvar och en ropar på vittnen, och i en hast slutar sig en krets omkring båda stridshjeltarne. Åkarne söka med piskan beskrifva den vinkel, som båda åkdonnen bort göra för att ej störa tillsammans: man ordvexlar å ömse sidor med mycken hetta, ingen tänker likväl på att hjälpa vagnarne ifrån hvarandra och göra gatan fri. Under ifren af samtalen förlorar sig Damen bland trångseln, smyger sig undan i ett nyligen öppnadt Kafféhus på Boulevarden och låter den obetalta kusken förfäktas sitt köns åra, så länge han finner för godt.

Blek och med insjunkna ögon begär hon en kopp Kaffé. "På minuten" svarar den lilla uppässaren och springer ut för att ställa sitt hår och sin klädning i ordning, — ty han skulle vara olycklig, om han ej, i en ung, skön Dams ögon visade sig som en hygglig gosse —, för att sedan blåsa upp eld och bränna Kaffébönorna. Så snart han utgått begynner vår äfventyrerska att undersöka sin *ridicule*, hvilken en hederlig Herre riktat, och finner deruti, utom hvad hon sjelf ditlagt, — d. å. en nåsduk, några schillingar och en Tome af en Roman, hennes gårdagslecture, — tvenne Riksdalrar, ett trettio-schillingsstycke, bestämdt att dermed betala hyrvagnen, ett par Silkesvantar och en strut Confekt. Ehuru ej synnerligt nöjd med första artikeln af detta fynd, beslutar hon dock, att, innan hon går hem, köpa sig en ny Modhatt för 24 Livres; ty hvad som felas i hennes kassa, skall vål Modkråmerskan Madame L. låna henne, som rätt vål erindrar sig, att

den grundsattsen: *Sörj ej för morgondagen!* ännu aldrig ånkrat skönheter i de första tjugu åren af deras lefnad.

"På minuten min nådiga, på minuten" svarar gossen i hvitt förkläde, hvita strumpor och hvitt pudradt hår, återigen, då hon efter en god halfimmes förlopp för andra gången ropar på Kaffét, men då man ännu hör Kaffébrännaren smattra, så framtager hon sin Roman, för att emedlertid läsa några kapitel. Redan har hjelten farit vidt och bredt omkring, genomgått tusen äfventyr, och ändå kommer icke den efterlångtade kannan. Ändteligen springer gossen ur köket, och i ett språng hoppas han genom rummet till dörren åt gatan, under de orden: "min Fru, Kaffét är strax färdigt, det felas bara grädda!" Lyckligtvis har nyss en gräddhustru packat af sin åsna och satt sig i närmaste gathörn. Rundt omkring henne stå tolf till femton bleckkannor, som fordom voro hvita, men nu äro svarta. Föröfrigt äro de alla fyllda af den mest fårska och sköna grädda, som aftonen förut blifvit sammanvispad af stärke-smjöl, talj, vatten och något litet oförfalskad mjölk; häraf låter gossen imåta år sig så mycket, som han för dagen tror sig behöfva, och frambär sedermera Kaffét.

Under det hon är sysselsatt med att dricka sitt Kaffé samt deruti doppa en hvetesemla, inkommer en Yngling om 18 år, men som redan tyckes lefvat i 38, och begär, darrande af köld, ett glas Likör, hvilket han strax betalar. Knappt har han druckit hälften, så hör man fältmusiken af ett öfver Boulevarden tågande Grenadier-Regimente, som marscherar åt Spanien. "Ah, se der äro de!" ropar han och springer till fenstret för att än en gång se sin Kusin, hvilken, såsom han säger, är Lieutenant vid detta Regimente. Nyfikenheten liknar gåspningen: hon smittar. Äfven vårt unga fruntimmer går till fenstret, och beundrar med fremlingen Officerarnes vackra Uniform, Tropparnes krigiska utseende, den förträffliga Musiken o. s. v. "Der är han, der är

han!" ropar denne, pekande med fingren på en Yngling, och, som en pil, springer han ut igenom dörren. Den sköna förundrar sig, att se flykten skynda förbi den utvisade Officeraren samt vika af i ett gathörn; men hennes förundran förvandlar sig snart i förskräckelse, då hon vänder sig om och saknar sin *ridicule*, hvilken den unga Herrn tillika med Näsduk, Silkesvanrar, Confekt och den tilltänkta Modhatten stuekit hos sig bakom hennes rygg, och icke lemnat henne något annat öfrigt än den lärorika Romanen, som Kafféhus-värden, efter många böner, försåkringar och tårar, slutligen låter beqvåma sig att behålla i pant för det förtårda Kaffét. (Slutet följer e. a. g.)

M U S I K.

Kammar-Musicus Hermbstedt höll i förleden Januari Månad en Konsert i Weimar, hvarest han visade den högsta skicklighet på klarinetten. Hans renhet vid uttrycket af tonerna sökes förgåfves. Klarinettens vanliga gråns är *fyr-struket A*, men Hermbstedt steg i en *Triol-Passage staccato* ända till *fem-struket C*, det högsta på *Forte-Piano*, utan att blifva obehaglig eller falsk. Instrumentets brister, nemligen flera toner, som äro af Naturen stötande, har han genom nya anbragta klaffar afhjelpat. Hans ton är i alla modificationer lika behaglig i *Pianissimo* som i *Fortissimo*, i det aldrahögsta som i det aldralågst. Derföre har man också orsak, att anse honom, såsom den enda ibland alla klarinettister i Tyskland.

Lördagen den 14 Juli utgifves N:o 3.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 3.

Lördagen den 14 Juli 1810.

MORGONEN I PARIS.

(Fortsätn. och slut från N:o 2.)

Men under det vi uppehållit oss i kafféhuset, har redan halfva Paris blifvit lefvande. Redan ljuda vattenkårrorna, dels dragna af en håst, dels af en handfast Auvergnat, — som ofta säljer för tretusen Livres vatten om året; — redan äro alla gat-hörn och torg fulla af skoputsare, bårare och vedsägare; — redan ser man, genom fenstren i första våningen, bokbindaren lägga sista handen vid ett band, som han redan för tre månader sedan på sin *parole d'honneur* lofvat färdigt; skräddaren fåsta in knappar, som af en våderpust nästa dag blåsa bort, och i hast hoprafsa några sömmar, hvaremellan solen inom tre dar ofelbart skall skina in; och skomakarn till ett par stöflor välja ut en god och en dålig sula; den sista, emedan den kostar honom så godt som ingen ting och snart går sönder; den förra, på det hans kund ej må ha orsak att klaga och öfverge honom.

Redan trafvar frisören skyndsamt genom gatorna, för att klippa någon, som för en timma sedan rest bort. I brådskan stöter han på en kål-bårare, och vid det oförmödade mötet byta bådas kläder om färg. Ur hvar och en köpmansbod eller kramlåda stiger en bodgosse med en rörlig trappa, för att pryda dörren med skåde-varor, och fasthåfta en anslags-sedel, der prålystnad och okunnighet, och ej sällan båda på en gång, för-

evigat sig. Hvar och en handlande låter gerna skylten förorda om sin redlighet, ty alla drifva här sitt handverk *en conscience* (*samvetsgrant*). Men om t. ex. någon klädeshandlare, som förer detta motto, i sin mörka bod ger ut ett af mal sönderskurit tygstycke för ett förträffligt, om pastejbagarn försäkras sig nyss ha tagit sin åtta dagars gamla tårta ur ugnen, eller apothekaren säljer barken af körsbårstråd för china, eller möbelhandlarn sina med ull stoppade stolar för tagelstolar, eller juveleraren en ring, som är värd 500 Livres, för 3000; så följer deraf för ingen del, att detta folk ej har något samvete. Det är med menskliga dygder som med sjukdomar: man lär först känna dem efter döden; de senare genom likets öppning, de förra genom liktalet, en slags moralisk sektion, hvarvid ej blott den aflidnes samvete, utan ock en mängd andra förträffliga egenskaper komma i dagen, hvarpå svärligen någon människa förut tänkt eller sökt hos den saligen döda.

Om folkträngseln på gatorna eftermiddagen är mera *synbar*, så är den på morgonstunden långt mera *hörbar*. Många tusen ännu omåttade strupar — skorstensfejaren och fiskgumman, skärsliparn och ostmadamen, vatten-bårarn och lumpsamlerskan, potatis-säljarn och blomster-flickan, — skrika alla oupphörligt, och hvar och en söker vinna uppmärksamhet genom gräsligheten af sin röst. Men ingen har deri hunnit så långt, som gumman, hvilken med ljud, som likna gnisslandet af våderflaggan, utbjuder sin bladtunna, strutformiga Confekt. Också strömmar en mängd barnflickor dit från alla sidor; och äfven en ung man köper en hand full, och vill dermed smyga sig in i nästa hus. Men oförmodadt springa två armstarka karlar fram, fatta honom med de orden: "Nå, ändtligen ha vi dig fatt! i kragen, och släpa honom till nästa polis-kommissarie.

Man förundre sig ej öfver denna händelse: den är en af dem, som här tilldra sig alla dar. Den håktade är en genom-

drifven tjuf, som redan länge blifvit efterspejad af polisen. Hos kommissarien undersökas hans fickor, som förvara sista nattens byten: en liten *necessaire* af guld, en snusdosa och en *ridicule*, som innehåller: en näsduk, omkring 14 Livres i pengar, ett par silkesvantar och en Confekt-strut; ty denna *unga gubbe* är ingen annan än den, som på kafféhuset bestal vår Sköna. Man fräntager honom allt, och låter honom blott behålla sockervarorna, för att försöttna den resa, som han nästa morgon kommer att företå till galererna.

VASTO.

Då Kejsar Carl V. år 1535 hade öfverseglat till Tunis, för att *besegra* den trotsiga sjööfveraren *Barbarossa*, öfverlemnade han befålet till lands åt *Marchese del Vasto*.

Denne uppställde hären i slagtordning, antog sjelf anförandet af förtropparna, och ställde Carl i midten.

Den eldige Carl, brinnande af begär, att angripa den förhatliga fienden, dröjde ej der, utan visade sig, till *Vastos* förvåning, i spetsen af hären.

Vasto teg. Men då Carl frågade: "Vasto, skola vi segra i dag?" — svarade han: "Nej."

"Hvarför icke?" frågade Carl förskräckt.

"Emedan oordning herrskar i hären;" svarade *Vasto*.

"Hvar? Hvar?" ropade Carl med vrede. "Har jag då ej gifvit Er makt, att utdela straff, hvar, och öfver hvem Ni vill?"

"Då måste jag börja med Ers Majestet sjelf;" blef *Vastos* svar.

Carl besinnade sig, log, vände om sin häst utan att svara, och red tillbaka i centern.

ANEKDOTER.

Freron, Voltaires plågoande, hade en gång med mycket bitterhet angripit hans *Merope*. Men detta sorgespel blef snart med mycket bifall uppfördt: Voltaire utgaf en präktig upplaga deraf, och lät gravera på titelbladet en åsna, som gnagde ett lagertråd. I nästa häfte af sin journal återkallade Freron till en del sina kritiker, berömde upplagan som ganska skön, och bifogade, sedan han nämnt titeln, de orden: *med författarens porträt*. Voltaire hastade att inköpa hela upplagan och lät genast bränna opp alla exemplaren.

Som bekant, var *Fox* alltid fördjupad i skuld. Lord *Sidney* yttrade under en session: Fox är alltid på benen. Naturligtvis, svarade han, ty judarne ha ej engång lemnat mig en stol att sitta på.

Då *Hare*, — en man, som ej mindre än denne var oroad af björnar, — en dag intog frukost hos Fox, samlade sig en mängd kreditorer på gården. "Mine Herrar," ropade Fox ut genom fenstret, gån Ni i dag på råf- eller har-jagt? (*Hare* har i Engelskan samma bemärkelse som i Svenskan, och *Fox* betyder *Råf*).

Fru *Staël*, författarinnan till *Corinna*, ett verk, som hör till tidehvarfvets yppersta produkter, uppehöll sig vintern 1808 i Wien, der alla hyllade hennes öfverlägsenhet, hennes snille, och bildade en lysande krets kring denna genialiska fru. Deribland befann sig äfven den qvicke Försten af *Ligne*. Då han inträdde på vårdshuset *Svanen*, der fru *Staël* vid sin ankomst till staden tagit logis, betygade hon sitt missnöje, att ej i en anständigare boning kunna emotta honom, men erhöll det artiga svaret: När man kommer till *Corinna*, är man alltid på *Parnassen*.

Onsdagen den 18 Juli utgifves N:o 4.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 4.

Onsdagen den 18 Juli 1810.

Några anmärkningar i anledning af den Nya Handbokens utgifvande.

Rikens Ständers beslut, att låta utgifva en ny och förbättrad Handbok har gifvit mig anledning att väcka och fästa Vederbörandes uppmärksamhet på behovet och vigten af en, med skicklighet och kännedom af Kyrk-musikens fordringar, utarbetad messa. För flera år tillbaka sammanskref jag den så kallade Svenska Messan till bruk för tjenstgörande vid högtidligheter i Kongl. Slotts-Kyrkan. Den har sedermera af en annan igenom trycket utgifvits. Redan då ansåg jag densamma ej åga nog värde att förtjena Publicité, och omständigheter nödga mig nu, — hvilket skonsamheten för dess Utgifvare i andra fall skulle förbjuda, — att offentligen förklara den för aldeles oduglig, såsom blott ett hastverk, hvarmed min afsigt endast var, att afhjelpa ögonblickets behof; och då jag ej kan undgå att yttra min förundran deröfver, att ej någon annan, kanhända antingen för personligt intresse skull eller i saknad af insigter, icke långt för detta gjort denna förklaring, vill jag tillägga den önskan, att detta odugliga arbete ej måtte missbrukas, det vill säga, plagieras in i den nya handboken, till oersåttlig skada för den yttre Guds-tjenstens högtidlighet, der sångens fullkomlighet är af så mycken vigt och inflytande, att väcka och underhålla andaktens känsla. Till bevis på hvad jag anført, må det tillåtas mig att endast an-

märka följande Tvenne fel: 1:mo. År början alldeles oriktig. Enligt Kyrk-musikens regler får ej någon upphöjd ton förekomma deruti. Scalan bör vara diatonisk. Våra gamla Musik-Auktorer skrefvo ej sin musik såsom vi numera bruka det, utan, om tonen var autentisk eller plagalisk, skref en del, för att bestämma tonen, noter tecknade framför Musikaliska stycket; andra utmärkte tonen med punkter eller streck; äfvenledes finnas beteckningar med tver-skrefna noter. 2:do. *O Guds Lamb &c. &c.* sjunges på de flesta ställen i Sverige, såsom det står tryckt i Nya

Svenska Messan, nemligen $\frac{g\text{is} \quad a \quad h}{O \quad Guds \quad Lamb}$; och detta är all-

deles falskt; ty noten *g*, som står framför *a* i de äldsta tryckta Mess-böcker, var ämnad att bestämma tonen, men ingalunda indicera att Psalmen skulle börja dermed. Organister och Cantorer ha sedermera omskapat noten *g* till *gis*, ehuruval på flera ställen denna Psalm sjunges ganska riktigt af Svenska Allmänheten i trots af alla tryckta böcker, Organister och Cantorer, eller hvad titlar sådana kunnat förvärfva sig. Till vidare upplysning kan läsas det, som finnes anfördt på 7:de sidan 17:de raden af min utgifna Choral-bok. Sådan som beskaffenheten är med nyss anförda Psalm, så är förhållandet hela messan igenom. Vill man få ett begrepp om de Gamlas styl i Musiken, kan man jemföra melodien på Psalmen 122 i de gamla Psalmböckerna med den, som jag deducerat från Forntidens method i min utgifna Choral-bok.

Skulle nu någon göra den invändningen: när man så länge umburit riktighet i denna del af Musiken, kan man äfven för följande tider hjälpa sig fram densamma förutan, så finner hvarje tänkande, att inkast af denna halt höra till okunnighetens inskränkning eller illviljans ensidighet, och hvarken behöfva eller förtjena någon vederläggning. Påstår man åter, att en säng-me-

thod, som genom framskridande års vana vunnit en ärevördig bur-
skap, ej så lätt uttränges af en förändrad, så är äfven denna ob-
jektion genast häfven vid minsta eftersinnande och erfarenhetens
vitsord. Den förra säger oss att förvärfvandet af den skickligheter,
som beror på menckliga natur-organernas riktning, är ytterst lätt
och obehindrad, så snart den kunskap, som skall inhämtas, är en-
lig med dessa organers beskaffenhet och icke strider mot natu-
ren. Det sednare finna vi vid våra allmänna Gudstjenster, der
naturens enkla riktighet så ofta segrar öfver konstens smaklösa be-
mödanden, att förvräda den.

Jag har med anledning här af och med hänseende till den
nya Psalmbok, som äfvenledes skall utgifvas, hos Vederbörande
yttrat mina tankar, men blifvit afvist med likgiltighet. Detta
förundrar mig så mycket mer, som den uppmärksamhet jag i
flere år lemnat åt Kyrk-musik, borde inses vara fullkomligt be-
visad genom min utgifna Choral-bok. Jag hade äfven trott, att
den erfarenhet jag redan från mina unga år förvärfvat, såväl af
de ovillkorlige fordringarne af fullkomlig Kyrk-musik, som af de
oredor, dem jag öfvervarit vid införandet af nya Psalmböcker i
Tyskland, skulle möjligtvis kunna tjena till någon rättelse i
fall jag hördes. Men fruktansvärdt torde igenom en oförlätlig
likgiltighet både melodier och deras arrangering komma att för-
fuskas, likasom för hundrade år tillbaka; då Svedberg, som ut-
gaf Svenska Psalmboken, blef utfattig, men musikaliska parve-
nuerna skördade belöningen.

Jag har vid genomläsandet af våra Gamla Kyrk-böcker fun-
nit den hypotesen äga stor sannolikhet, att Doktor Luther är
författare till Svenska Messan, ehuru Olaus Petri bär namnet der-
före. En vidlöftigare utveckling af denna idé medgifver ej till-
fället; men man behöfver ej äga stora musikaliska kunskaper, för

att, vid jemförandet af sången i Svenska Messan med Luthers Psalm-melodier, hvilkas beundransvärda förträfflighet är afgjord, finna en och samma anda och själ herrska deruti. Jag har gifvit mig all möda att uppspana någon tryckt messebok från den tiden, eller blott något manuskript, men förgäfves. Not-tryckeri fanns på den tiden ej i Sverige, och Monopolier voro då okända i Musiken. Skulle i något Bibliothek eller Arkif finnas en sådan bok eller handskrift, så försvunne all gissning, och vi skulle såkert erhålla en fullkomligare messa, än någon af närvarandets Musici måktar åstadkomma, och helt och hållet fri från alla de tillkomna oriktigheter, hvaraf den Lutherska sångens renhet blifvit förderfvad. Upsala den 29 Maj 1810.

HÆFFNER.

THEATERNOTISER.

Sångerskan Madame *Correa* har nu slutat sin debut, och Mad. *Barillo* på nytt beträdat Theatern. Sång-ålskarne vänta med trånad efter Madame *Festas* nya framträdande. Man förmodar, att hon dertill skall välja *Nina* af Paesiello. Efter ryktet kan man smickra sig med det hopp, att en gång få höra dessa tre förträffliga sångerskor i ett och samma stycke, hvarigenom publikens njutning skall uppnå sin yttersta höjd.

De Theater-arbeten, som i förledne månad mest fångade Parisiska allmänhetens uppmärksamhet, voro: *Jeunesse et Folie* af *Pigault Lebrun*, *le Secret de Madame*, samt *le Pere d'Occasion*. Det torde intressera någon, att känna planen af något af dessa stycken, som så nyligen och med så mycket bifall blifvit gifna i Paris, och i detta fall, skall den snart i dessa blad meddelas.

Lördagen den 21 Juli utgifves N:o 5.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 5.

Lördagen den 21 Juli 1810.

AFSKEDET.

O! Du, som, lik en eldflod simmar,
Och, ensam nöjd, på himlen står,
Som uti molnen hvila får,
Men, fastån tröttad, dagligt strimmar,
Fly blott i dag: din varma låga
Fördubblar smärtan mer och mer,
Och denna blick, du för mig ter,
Är bilden af min egen plåga.
Men, ack! du ömma nattens stjerna,
Att jag din slummer stör, förlåt!
Din blick må, strålande i gråt,
I dag beströ mig. Ljusa tårna!
Ifrån de glada himlens zoner,
Der sjelfva skuggan är behag,
Och skyen, lik en sommardag,
Hör du mitt hjertas klagotoner!

Den nalkas ren den sorgsna tiden,
Då jag i ett aflågset land
Ej mer får trycka Lauras hand,
Och från dess hjerta låna friden;

Då denna blick, som ständigt brinner,
Och denna kyss, som lågan varm,
Och detta låger vid dess barm,
Ej mer än till mitt minne hinner;
Då dessa tysta, sorgsna floder
Af tårar, dem hon i min famn
Förr gjutit, störtat på mitt namn,
Som tecknadt står i mina Oder.
Hör! hennes ord, ack, hör! de strömma,
Likt vreda böljor kring min själ:
Farväl min vän! och än Farväl!
Kan du ditt eget hjerta glömma?

Nej! fåfångt', fåfångt! Sköna minnen
Af Laura, då i hennes sköt
Jag himlens första vållust njöt,
Och sällhet drack med alla sinnen,
Er jag till ömma vittnen tager,
Till vittnen dock af mitt begär:
Att Laura blott mitt hjerta är,
Och hennes blick min enda dager:
Att hon den Gud är, som jag lyder,
Som utaf vintren danar vår
Och sjelfva döden rosensår,
Hvars höghet hvarje väsen tyder:
Att till dess röst Serafen lyssnar,
Och för dess blick Aurora skyr,
Och vid dess anda Vestan flyr,
Och på dess vink Orkanen tystnar.
Och skulle än den eld, som skiner,
Af verlden tända ödemark,
Skall hennes steg en himmelsk Park
Snart forma utaf dess ruiner.

Dock nog. *Farväl!* min Goda Flicka:
Må mina känslors strida ström,
Förvandlad till en rosendröm,
Min bild beständigt till dig skicka!
Må jag, i form af ljusets strimma
Ej utaf några skyar skymd,
På himlens nattbetäckta rymd
För dina blickar evigt simma.
Ty när, som aftronrodnan blandas
Med hafvets våg, blott *Dig* jag hör,
Och första ljud, som Solen stör,
Är *Lauras* namn, mitt hjerta andas.

DRAMATIK.

Jeunesse et Folie — komedi i tre akter af den bekanta *Pigault Lebrun* — heter ett af de stycken, som i Paris förtrolat allas sinnen. Intrigen är deruti, — efter *Journal de Paris* — högst osannolik. I karaktererne och handlingens fortgång synes intet studium, och tidens seder äro ej tecknade med nog träfande drag. Emellertid har författaren, genom de mest komiska scener, sökt ersätta den uppoffring han gjort af alla reglor. Ingen är bland hela den fina världen, som ej starkt kriticerat detta Theaterstycke, och ingen, som ej sett det med förtjusning.

Vaudeville-Theatern, — hvarpå likväl inga *Vaudeviller* mer gifvas, — har försökt sitt anscende genom tvenne mycket omtyckta pjäser: *Le Secret de Madame* och *Le Pere d'Occasion*. Planen till den senare är följande:

Den unga Herr *Armand*, son af *Dubreuil*, har anländt till hufvudstaden för att genomgå sin juridiska kurs; men, i stället att studera, begär han blott dårskaper, och fördjupar sig i skuld.

Under tiden har han vunnit intråde hos en ung och rik enka, *Madame de Roselle*, som lofvar honom sin hand, såvida han der-till kan erhålla sin fars bifall. Men fadren, underrättad om so-nens uppförande, ger honom sin förbannelse och öfverlemnar ho-nom åt sitt öde. Armands betjent, — en af de karakterer, med hvilka man, sedan Molieres tid, flera tusende gånger gjort be-kantskap på alla theatrar i Europa, och ännu finner lika nya, tokroliga och intressanta, — förmår sin herre, att, såsom far, hos *Madame de Roselle* låta införa en viss *Richard*, hvilken af egennyttan lånar sig åt denna intrig. Men den verkliga fadren ankommer strax derefter, anmäler sig hos Enkan, der den unga herrn oförmodadt finner *två fäder*. Man föreställe sig den stac-kars gossens förlågenhet, och de förebräelser han måste motta för sin obetänksamhet! Men faderskänslan åger inga gränser — isyn-nerhet på Theatern; och detta nya stycke slutas, likasom alla andra, med giftermål, som stiftas af en förtrogen, nåsvis dräng.

ANEKDOT.

Jag älskar ej de fruntimmer, som äro höjda öfver alla svag-heter och kapriser, sade *Marchand*. Det förefaller mig, liksom såg jag öfver deras dörrar de ord, som *Dante* skref öfver Tar-tarens ingång: *F, som här intråden, lemnen allt hopp utom den-na boning!*

Onsdagen den 25 Juli utgifves N:o 6.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 6.

Onsdagen den 25 Juli 1810.

OROLIGA DAGAR.

Bidrag till Almanacks - Spådomar.

Af LUDVIG TIECK.

Det ges vissa nderliga dagar om året, dagar, som äro så sällsamma, att de säkert förväntat många af mina läsare, ehuru de icke som jag fäst sin uppmärksamhet derpå. Jag kunde med ett enda ord kalla dessa kuriösa dagar för *oroliga dagar*, ty detta är det förnämsta, hvarför de äro märkvärdiga.

En sådan dag förkunnar sig strax genom en serskilld väderlek: solen går upp på ett eget sätt, hvarvid man ej eljest är van; skyarne stiga lågt intill marken; vinden blåser från alla verldstrakter; flera tegelstenar falla från taket. En viss känsla säger mig strax om en sådan dag kommer att bli *orolig*, eller ej. — Solskenet ser på en sådan dag helt annorlunda ut än annars, och går ofta bort och kommer hastigt igen. — Redan i första gryningen tråter folket genom fenstren tvertöfver gatan: man förebrår hvarann hundrade saker, som man till denna dagen förtegat, och hårdnackade ovånskaper uppkomma. — När solen stiger litet högre upp, är folket långt tidigare druckna, än eljest; på de allågnaste gator möta vagnar hvarann och stänga till vågen; kuskarna slåss; en vagn kastas omkull; personerna deri ropa om hjälp, hjälprika menniskovänner göra ett ursinnigt larm och uträtta ingenting.

Mot middagen falla uppapperskor omkull med mathämtarne; våklädda personer föras in på högvakten; alla kreditorer få lust att kräfvä in sina skulder; det trummas efter förrymda personer; underliga lögner utbreda sig, och allt är i en slags revolution.

Jag aktar mig på sådana dar för all tvist, ty hvaroch en är då synnerligt böjd derför. Jag är öfvertygad, att vigtiga händelser på en sådan dag sjelfvilligt sökt sin början. Derför går jag hvar man ur vägen.

Det var vid ett sådant tillfälle jag red ur staden, för att i tid komma till min by, ty jag såg nog, att dagen öfverallt var orolig. — Stundom tycks det, som om den tröga långsamma tiden finge lust, att hastigare röra sig ur stället; hon tager då några hastiga språng, och alla föremål, ovana vid denna liflighet, falla häller om buller öfver hvarandra. Det är liksom en osynlig jordbäfning, som sprider sin darrning genom den hela lefvande och liflösa naturen.

Det var eftermiddag, då jag lemnade staden. Ingen molnfläck fanns på hela horisonten; det var det skönaste väder i världen, och jag fröjdade mig redan i förhand öfver den sköna af-tonen och naturens stilla, högtidliga lugn.

Genom den gröna skogen gick verkligen en ganska angenäm väg; den friska kylan, solskenet, som skimrade genom grenarne, fåglarnes sång och doften af örter och träd, allt satte mig i en ganska poetisk sinnesförfattning, och jag glömde alldeles bort, att denna dag måste vara en orolig dag; eller om jag hade tänkt derpå, så skulle jag säkert denna stund ansett hela idén som ett tokeri.

Såsnart man kommer ur skogen, så har man halfannan mil att rida, innan man åter träffar en buske, eller en by. Ett fritt, skönt fält öppnar sig der för ögat, och blott på afstånd stänges utsigten af en röcknig, dunkelblå bergsrygg.

Knappt hade jag kommit ur skogen, förrän jag såg några moln gå öfver himmeln; och det tycktes, som om det fjerran dundrade i bergen. Men jag red långsamt vidare fram, emedan detta ej är ovanligt om sommarn, och vådret ändå blir vackert. Snart hörde jag bullret tydligare; en starkare vind susade också emot mig.

Jag begynte att bli misstrogen, och sporra min häst. Men jag hade ej ridit en halftimma, förrän hela himmeln var klädd i sorgdrägt; solen gömde sig, och en fuktig vind gick långsamt öfver fälter.

Verkligen förändrar sig ingenting i världen så hastigt, som väderleken, och det är ofta obegripligt, hvarifrån de ofantliga moln-skockarne komma.

Regnet störtade nu ned; blixten spratt genom de dystra molnen, och thordön rullade högt öfver mitt hufvud. Min häst blef skygg, och störtskurarna voro mig högst oangenäma. Ingen stad var i hela nejden, ingen by stod att träffa; regnet föll ständigt håftigare, och åskmolnen blefvo allt mer och mer starka och tätta. Så stilla ville jag ej, ty regnet kunde fortfara ända till natten; men red jag längre, så måste ansigte och ögon öfverhållas af regnströmmarne, dem vinden dref emot mig.

Nu insåg jag, att denna dag, i trots af sin synbara vänlighet, ändock icke kunde lägga af sin elaka karakter. Ovillig red jag vidare, och det var nu en fördel mer, att vattnet gjort vågarna slippriga och ojemna.

Men i de mest oangenäma situationer infinner sig tålmodet af sig sjelf; det är då ingen dygd mer, utan man är blott tålig af beqvåmlighet. Jag var glad, att min häst icke störtade, och

att blixten ej slog ned bredvid mig; hvar och ett tecken af otålighet hade endast ökat min fara; och tillslut föll det mig in, att den stackars hästen ändå i sjelfva verket var långt värre utsatt än jag.

(Fortsättning en annan gång.)

NOTISER.

F. d. Konung *Gustaf Adolphs* enskilda förmögenhet utgör, utom lös egendom och fasta kapitaler, 471,643 Riksd. Drottningens 88,888 Riksd., f. d. Kronprinsens 120,886 Riksd., hvaraf interesset stiger till 36,168 Riksd. Utomdess betalar Kronan årligen 30,497 Riksd., af hvilken summa 10,497 Riksd. äro räknade för de Kongl. barnen. Hela inkomsten gör således nära 66,666 Riksdaler.

F. d. Konungen gör nu tätta och ensliga vandringar på bergen i Schweiz; under det hans gemål ännu uppehåller sig i Baden hos sin familj.

Fältprosten *Munck* har nyligen i Köpenhamn kungjort en Lefvernesbeskrifning öfver framl. Kronprinsen *Carl August*.

Lördagen den 28 Juli utgifves N:o 7.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,

Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 7.

Lördagen den 28 Juli 1810.

SÅNG vid en FAMILJ - HÖGTID den 21 Juli.

Solen på din namnsdag, Mamma!
Kom så skön i dagens rand:
Såg på våra blomsterband,
Se du lika huldt desamma!

Ja, du sågs ju till oss komma
Uti Glädjens milda skick:
Log, som aftenstjernans blick,
Då hon helsar dalens blomma.

Lika ömt du på oss tänker
Då, när dagen tändes huld,
Och när aftenrodnans guld
Bäckens lugna svall bestänker.

Kunna *vi* dig ej belöna,
Gud för oss det göra kan:
Goda englar sänder han,
Att med palmer dig bekröna.

Uti deras hembygd hamna
Dygdens barn, — dit komma vi;
Under englars harmoni
Låt oss äfven Dig omfamna!

Der vi skola engång stranda.
Går du först från jordens rund,
Unna i cypressens lund
Oss att tala vid din anda!

Dröj dock såll i våra bygder,
Njute länge vi ditt hägn!
Blif din ömhetstår det regn,
Som skall vattna våra dygder!

OROLIGA DAGAR.
Bidrag till Almanacks - Spådomar.
Af LUDVIG TIECK.

(Fortsättning från Tidningen N:o 6.)

Hvarföre äro våra kroppar så inråttade, att regnet på dem gör ett oangenämt intryck? så talade jag till mig sjelf, för att förkorta tiden. Hvarföre måste en hel moln-massa nedstörta på mig arma, bräckliga varelse? Snufva, hufvudverk, hosta, förkylning flyga nu liksom Harpyer omkring i luften, och göra mig till sitt rof. Det är möjligt, att min häst stupar, och att jag med en förvriden fot måste ligga här i ett sådant våder; blixten kan träffa mig, kan förlama mig, eller bortta det lilla förstånd, jag än kan ha kvar. Det är möjligt, att mitt hufvud blir elektriskt, och drar elektrisiteten till sig ur luften. — O himmel! huru många faror och smärtor lura rundtomkring den sträckars obetydliga menniskan, som icke har något ondt i sinnet, utan blott vill rida hem på sin häst, för att förtära en eggpankaka. — O vore bara solen nergången, och den stormiga dagen till ända! —

Allt gick nu bra, ty jag hade genom min klagan väckt ett rätt innerligt medlidande med mig sjelf. Det var mig ett slags

nöje, att regaströmmarne icke det minsta saktade sig, och att jag var helt förstelnad af köld. — Himlen bevara, att jag nånsin skulle skymfa den menskliga fåfången! Hon är den yppersta skänk, som himlen gaf den stackars afdankade invalida engeln, människan: hon är ett ordensband, som hvar och en alltid, i sorg och olyckor, liksom Yoriks pastejbagare, bår i knapphållet; när allt öfverger henne, ser hon på detta tecken, — och hon är tröstad. Man söke ej beröfva henne detta minne af en bättre existens, ty derigenom gör man först den fattige fattig, och den eländige eländig.

Efterhand blef jag så harmsen, att jag räknade hvarje steg under vågen; ty om man ock umgås med sig sjelf med aldrig så mycken finhet och delikatess, så förlorar man snart den goda tonen, och man tillstår för sig sjelf, att man verkligen är något tråkig.

Äntligen ankom jag till byn; på värdshuset hörde jag ett stort oväsande, ty det var någon högtidsdag på landet. Jag lemnade min häst att ledas i stallet, och inträdde i källarrummet.

(Fortsättning en annan gång.)

M O D E R.

Stockholm d. 23 Juli.

Moderna hår äro, liksom på andra ställen, ombytliga; och om vissa äro följder af dårskaper, så äro andra åter små minnesblommor af vår allmänna skönhetskänsla. Huru ofta beundrar man icke denna nåtta klådning, som afbildar de mest sköna former, och denna bröstets naturliga rundning, hvilken, sedan den visat för ögat *skönheten*, öfverlemnar sedermera åt fantasin *hemligheten!* Forntiden hade också sina moder, men hurudana voro de? Jag har någon gång betraktat fruntimrens gamla vida, ryn-

kade kläder, då alltid den föreställningen framställt sig, att vårt släkte i storlek årligen aftager, och oändligt gerna hade jag vid ett sådant tillfälle velat framkalla en af våra finaste ambradoftande kavaljerer, och påminna honom det söta ordet: "kärlek", hvarvid han säkert skulle ångra några af sina små sottiser. Dock detta hör icke till min berättelse.

Fruktimrens klädedrägt är här nu under den allmänna sorgen svart: Svarta flanellsklädningsar, svarta silkesvantar och svart krusflor nyttjas öfverallt. Likväl ser man ibland hvita klädningar; men då måste den svarta gazhalsduken och krusfloret på hatten alltid indicera den sörjande. Det är också obeskrifligt, hvad denna drägt höjer behaget.

Jag spasserade i går kl. 11 på förmiddagen öfver *Norrbro*, hvarest vid den tiden rörelsen är lifligast. Mitt öga fäste sig strax på ett ungt fruntimmer om 18 år. Hon var klädd i svart flanellsklädnings, eller med ett ord i den nyss beskrifna kostumen: ikring bröstet flämtade den skålniska gazen och i håret sutto trenne gullkammar, af hvilka tvenne, helt små, voro fästade, en på vardera sidan om pannan. När man hårtill lägger en smal växt och ett det skönaste ansigte, ur hvilket en oskyldig rödnad och en bländande hvithet lika smålogo, bör ingen håpna om jag drömde mig några lyckliga ögonblick. Jag följde henne och var vid hvarje steg i begrepp att fråga: om jag kunde trösta henne? — ty den svarta klädnaden gaf henne ett verkligen sorgligt utseende, — men hon försvann oförmodadt; hvarföre jag sparar denna fråga till ett annat lika lyckligt möte.

Onsdagen den 1 Augusti utgifves N:o 8.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,

Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 8.

Onsdagen den 1 Augusti 1810.

OM DET FÖRESTÅENDE THRONFÖLJARE-VALET.

(I anledning af ALLMÄNNA OPINIONENS ORGAN.)

Stockholm d. 28 Juli.

N:o 8 af *Allm. Opin. Organ*, som i dag Lördag här utkom, upptager en del af allmänhetens gissningar öfver den viktiga frågan, till hvars afgörande Rikets Ständer nu åter blifvit sammankallade. "Knappt har allmänna uppmärksamheten, — heter det, — någonsin varit mera spänd, än i detta ögonblick, och det i synnerhet derföre, att man har intet begrepp, ingen aning om, hvem den nya Prins bör blifva, åt hvilken Sveriges öden skola anförtros." Ehuru delade mängdens meningar härom äro, så är dock derom blott *en* röst, att förlusten af den bortgångne, oförgätlige Försten svårligen kan ersättas. Det är en sällsynt händelse i historien, att en nation, som länge öfvat sina krafter mot en jemlik fiende, under en tid, då striden vid ena riksgåransen för ett ögonblick hvilat, sammanträder för att erbjuda sin lydnad och tro åt den Man, som mest hindrade den lysande framgången af dess vapen; men det är ännu sällsyntare, att samme Man, i den stund han beträder det land, som länge nådde honom som fiende, eröfrar hjertan lättare än städer och fästningar, och helsas som en ny Marcellus, hvilken i Sverige skulle begynna Årans och Carlarnes tidevarf. Ju mera man således genom Prinsens bortgång såg sina förhoppningar gåckade, ju bittrare

blef känslan af dess förlust; och CARL AUGUST nedsteg i grafven, efter några få månaders vistande i sin nya hembygd, lika mycket sörjd och begråten, som om han redan i ett halft århundrade haft tillfälle att fångsla allas kärlek och tillgifvenhet.

Vid den jemförelse, som nationen alltid skall anställa mellan den förlorade och den tillkommande Arsprinsen, blifver valet ännu mera tveksamt. "Ännu — säga Utgifv. af *Allm. Opin. Organ* — synas hvarken Regeringen eller de enskilde bland riksdagens Ledamöter, som hafva nog anseende att kunna vara hufvudmän för ett parti, eller eljest verka på de öfriga, fattat något säkert beslut, för hvem de skola förklara sig. De synas först velat afvakta Riksdagens början, för att höra hvad mening skulle vara allmänast rådande, och derefter rätta sin egen; eller också dröja i det längsta att fatta sitt beslut, för att låra leda sig af ögonblickets ingivelse, som man ofta gör, då man sjelf icke vet hvilket år det bästa, och det är verkligen svårt att veta i detta fall."

Likväl skulle man mycket misstaga sig, om man trodde, att allmänheten, oaktadt denna villrådighet, ej fallit på någon med sina gissningar. "Hon har tvertom gissat nästan på alla, som möjligen kunna komma i fråga." Förf. af förevarande Tidning börjar derefter att anföra de sannolikaste.

"Somlige förmäna — fortfar han — att någon förtjent inländsk man skall blifva utsedd, och att ett sådant val vore det riktigaste och bästa. Orimligheten af begge delarne faller lätt i ögonen." De grunder som anföras för att bestyrka detta, är dels den svårighet, att vid ett val, — der hvar och en troligtvis, understödd af sitt eget parti, skulle försöka, att göra sina anspråk gällande genom våld eller list, — bana väg för den öfverträffande förtjensten; dels den afund, hvaraf våra häfder i den ridderlige Carl den 8 och Sturarne förete så bedröfliga exempel, och hvilken snart skulle finna medel att störta den utkorade.

Att den afsatte Konung GUSTAF ADOLF ej kan eller vill återta den krona han förlorat, är mer än tydligt. Men hans son har i mångas tanka ännu ej förlorat sin rätt till Sveriges krona, och det anses af dem till och med för troligt, att han vid detta tillfälle kan blifva vald till den Thron, hvartill arfsrättigheten blifvit honom frändömd. Huruvida ett sådant steg vore rättvist eller nyttigt, är icke nu fråga, utan endast om det är sannolikt. Att Prins GUSTAF en gång kan komma att uppstiga på sina Fäders Thron, lär ingen neka, som betraktat världshändelsernas lopp och de förunderliga skiften vi öfverlevvat, och deraf dömmar hvad nya hvålfningar kunde åstadkomma. Men att han i detta ögonblick kan blifva återinsatt i sitt arf, är så godt som omöjligt. Tillåfventyrs har han många anhängare, och det är också troligt, att på Riksdagen fråga om honom blir väckt, i synnerhet hos Bonde-Ståndet, som länge torde behålla tillgifvenheten för sin gamla Konungaätt. Det minsta hindret vore kanhända det, att han af sista Riksdagen blifvit förklarad för evärdeliga tider skild ifrån Thronföljden. Huru ofta har man icke sett den ena Riksdagen kullkasta hvad den andra gjort? Men det fins andra svarigheter, långt större och långt öfvervinnligare. Man kan ej föreställa sig, att Franska Regeringen skulle gilla valet af hennes oförsonliga fiendes son, i synnerhet då man vet, att Franska Tidningarne strax vid första berättelsen om Kron-Prinsens död yttrade, "att helt säkert skulle Svenska nationen, vid en ny Thronföljares val, icke hafva i åtanka andra Prinsar, än dem, som voro ifrigt tillgifne förbundet med Frankrike och Continentalsystemet;" hvarmed tydligen syftades på GUSTAF ADOLFS son. Om också Ständerne skulle välja honom till Thronföljare i trots af Franska Regeringens önskan, hvilket är en orimlighet, skulle de förmodligen ingenting derigenom vunnit, ty det står så mycket mer i Franska Regeringens välbehag att förkasta detta val, som personen befinner sig inom hennes område och i hennes våld.

Man finner således, att ehuru stort anhang han må åga i Sverige, ehuru kraftigt han må vara understödd af andra Maktens önsningar och bemödanden, kan den afsatte Kron-Prinsen omöjligen nu blifva åter insatt i sin värdighet."

"Det är icke ibland oss sjelfva, icke inom vårt afsatta Konungahus, som vi skola finna den nya Thronföljaren. Tillåfventyrs skola vi ännu en gång söka honom i Hollstein, tillåfventyrs skola vi än en gång taga en Kron-Prins af det Hus, som hittills herrskat på alla tre Nordens Throner. Det är verkligen mest sannolikt, att valet kommer att falla på en Prins af detta Hus; men så talrikt det är, kan ej lätteligen förutsågas, hvilken linie, och ännu mindre, hvilken person, får komma i fråga. Gissningarne derom äro mycket olika."

(Fortsättning en annan gång.)

KORRESPONDENS-UNDERRÄTTELSE.

Stockholm d. 28 Juli.

Professor FRANZÉN har nyligen ankommit från Finland, och efter ett kortt vistande i hufvudstaden fortsatt resan till sin församling Kumla, nära Örebro.

Lördagen den 4 Augusti utgifves N:o 9.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 9.

Lördagen den 4 Augusti 1810.

OROLIGA DAGAR.

Bidrag till Almanacks - Spådomar.

Af LUDVIG TIECK.

(Fortsättning från Tidningen N:o 7.)

Alla närvarande, sjelfva värden icke undantagen, hade druckit temligen ansenligt. Man disputerade öfver hvarjehanda, utan att veta hvad; värden strök omkring i en grön camisole, och fyllde ån glasen på nytt, ån blandade han sig bland de tvistande, ån gjorde han på långt håll spe af hufvudparterne, såsom druckna dummhufvu'n, som ej visste, hvad de sade.

Jag låt ge mig ett glas vin och något till förtåring, för att derigenom skaffa mig rättighet att dröja i rummet, tills regnet upphörde.

Rått vill jag ha! ropade en liten brun karl med håftighet, och slog dervid handen i bordet, — och rått, ser du, har jag, och dermed allt!

Hans motståndare var en lång man, som ständigt blef sittande på sin karmstol, för att ej förtåda sin druckenhet. Hans ögon voro små, och han tryckte dem ån mer tillhoppa, för att se rått spitsfundig ut. — Nej, granne Kaspar, sade han långsamt och eftertryckligt, ni är en beskedlig man, men ni har druckit, och vet icke, hvad ni säger.

Jag, druckit? utbrast den andre; ån har jag inte druckit, men nu först vill jag dricka. — Ett glas vin, herr vård, den långa Peter till trots! — Jag kan dricka så mycket jag vill, ty här är vårdshus, och dermed allt!

Vården. Men med måtta, Kaspar.

Kaspar. Med måtta, eller utan måtta, här är pengar, och dermed allt!

Peter. Nej, nej, dermed är det inte allt, ty ån behöfs det mycket mer, granne. — Förstånd, förstånd måste man ha.

Kaspar. Jag är här för mina pengar i vårdshuset, och så länge jag har pengar, så har jag också förstånd, och dermed allt.

Denna sista sats uttalade han alltid med ett serskillt eftertryck, ty det var hans *Hvilket skulle bevisas.* — Hans långa motståndare såg alltid på mig, och sökte genom blickar dra mig på sin sida; då han märkte att jag smålog, såg han medlidsamt på sin granne, drog på skullrorna, och skakade hufvudet mycket allvarsamt.

Herrn der, började han äntligen, inser också, att du är en narr.

Det är inte sant, ropade Kaspar håftigt; han skrattar öfver din dumhet, att du inte kan inse, att du inte har något förstånd. — Nå, herre, såg nu bara, han har orätt; inte sant? orätt har han, och dermed allt.

Låt herrn vara i fred, ropade vården, annars kastar jag dig ur huset.

Låt honom vara, sade jag, han gör ju mig inte förnär.

Nå, i Guds namn, må så vara, om ni är road af en full, brummade vården.

Peter. Herrn der skall väl mycket förlusta sig öfver en sådan försupen åsna.

Kaspar. Herrn der skall sjelf såga, om jag är försupen! — Ha!! — Kan en drucken tala som jag? En sådan stapplar på

målet, som farbror Peter derborta. — Inte sant! herre! — Men förståndet rent ut, det säger jag, och dermed alle.

Peter. Hvem har rätt, min herre?

Jag. Hur kan jag dömma derom? Jag känner ju ej orsaken till er tvist.

Kaspar. Att han har orätt, derom är frågan!

Peter. Att han inte har något förstånd, detta var min mening.

(Slutet en annan gång.)

N Y H E T E R.

Paris.

En viss *Oppenheim*, juvelerare på *St. Martin-gatan*, har gått långt utom gränserna af sin konst, och deri uppfunnit nya procedurer. Han har begagnat sig af de kemiska och mekaniska upptäckterna att gravera på glas, och satt sig i stånd att förfärdiga den skönaste mosaik: hans magasin, som man vid första påseende skulle hålla för en bergsmans kabinet, visar, utom en mängd fina stenar af alla slag, åtskilliga små målningar och en mängd nipper af mosaik, hvilka äro sammansatta utaf de minsta stycken af hvar och en stenart med en sådan finhet, att den mest fulländade konst kommer åskådarn alldeles att förgåta, att han har ett konstens verk för sig.

Hjertan, bildade af gull eller ädelstenar, ha midtuti en blomsterguirlande denna devis: *Simplicité, constance*, (oskuld och beständighet). Dessa hjertan *à la cendrillon* äro nu så i modet, att Herr *Oppenheim* knappt hinner göra nog. Hvar och en som har ett gammalmodigt hjerta, kan nu ganska lätt bortbyta det mot ett nymodigt och mera omtyckt.

London.

En besynnerlig handel har för kort tid sedan väckt hela Londons uppmärksamhet och gifvit anledning till den hemliga

önskan, att den så litet inskränkta handelsfriheten måtte blifva ännu mindre inskränkt. Föremålet för denna handel voro — kvinnor.

Kolhandlaren *John Pitty* blef förordad till Lord Majoren och af en polisbetjent anklagad, att han och en annan af sitt stånd, vid namn *Adams*, velat afsluta ett kontrakt om ombyte af hustrur, men emedan de funno, att detta kontrakt blott då kunde blifva gilltigt, om de å ömse sidor utställde sina hustrur till salu, så förde de dem midt på ljusa dagen med rep om halsen till Smithsfjelds marknad, hvilket förorsakade ett stort tillopp af folk. Polisbetjenterne befallde dem flera gånger att afslå sig; men Pitty och Adams — hvilken sistnämde hade, tillika med fru tagit med sig sina 4 barn — påstodo ihärdigt att afsluta sin handel, hvarigenom slutligen polisbetjenterne funno sig nödsakade att arresterera Pitty; men Adams kom undan. Den arresterade bekände, att han velat sälja sin hustru till Adams för ett krus dricka, och att denne åter skulle af honom bekomma en schilling; han tillade äfven, det han velat taga 2 af Adams barn, emedan han sjelf icke ägde några. Lord Majoren visade, som var naturligt, sitt stora missnöje öfver detta missbruk af handelsfriheten, och skickade den arresterade, emedan han, genom det stora tilloppet af menniskor, ofredat marknaden, så länge i fångelse, till dess han kunde ställa kaution för ett bättre uppförande i framtiden.

Härvid kan man icke afhålla sig från den slutsatsen: att, om marknaden icke genom det tillströmmande folket blifvit störd, skulle den arresterade utan allt åtal sluppit undan. Det synes åtminstone så, emedan orsaken till hans bestraffning uppgifves endast vara marknadens ofredande. Men på det sättet skall säkert den goda Lord Majoren icke mycket insinuera sig hos Londons fruntimmer.

Onsdagen den 8 Augusti utgifves N:o 10.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 10.

Onsdagen den 8 Augusti 1810.

OM DET FÖRESTÅENDE THRONFÖLJARE-VALET.

(I anledning af ALLMÄNNA OPINIONENS ORGAN.)

(Fortsättning och slut från Tidningen N:o 8.)

”Holsteinska Huset — yttrar sig Förf. af *Allm. Opin. Organ* — består för det närvarande af fyra Hufvudlinier: Holstein-Gottorp, Hollstein-Oldenburg, Holstein-Beck och Holstein-Sonderburg, hvar af Augustenburg är en gren. Den första af dessa linier kan aldrig komma i fråga vid valet, emedan den, utom GUSTAF ADOLF och hans Familj, endast består af Kejsar ALEXANDER och dess Bröder. Hvar och en finner, att den som är Kejsare i Ryssland, alldeles icke kan tillika vara Konung i Sverige, och att de som äro hans presumtive arvingar, äfven så litet kunna komma under öfvervågande. Också hafva de aldrig varit nämde i sådant afseende. Men det är en annan linie, den Oldenburgska, som redan vid förra KronPrins-valet mycket omtaltes, och till hvars uteslutande då' kanske mest bidrog det ännu fortfarande kriget med Ryssland. Det är nemligen icke fråga om den regerande Hertigen af Holstein-Oldenburg, Hennes Maj:ts vår Allernådigsta Drottningens Broder, ej heller om hans Kusin, som egentligen förvaltar styrelsen; begge äro, i anseende till sin ålder, på intet sätt svarande mot den föreställning Svenska Folket gör sig om sin blifvande KronPrins, eller mot de fordringar som det väntar han skall uppfylla. Det är en Prins i blomman af sina år, med den

kraft och verksamhet någon annan ålder sållan kan åga, som man allmännast synes önska. Det är därför verkligen sannolikt, att de begge unga Prinsarne af Oldenburg, Administrators söner, blifva på Riksdagen föreslagne, emedan de i afseende på åldren hafva företråde för alla hittills kända Kandidater. Den ene är 27, den andre 26 år gammal, och begge äro i Rysk tjenst." Den yngste af dem är förmåld med en Rysk StoFurstinna, Kejsarens Syster. Ehuru kan hånda gynnad af Ryska Hofvet, är det dock att förmoda, att hans bror PAUL FREDRIK AUGUST, som ännu är ogift, torde finna många anhängare. Och dertill torde äfven bidraga hans namn af AUGUST och den lyckliga betydelse man ej skall underlåta att finna i denna likhet med vår förra evigt saknade KronPrins. Utomdessa är Oldenburgska linien den, som är närmast beslågtrad med den Gottorpska, och när denna blifvit för evärdeliga tider skild från Thronföljden, är ingen närmare att eftertråda, än Administratorn af Oldenburg eller dess äldste son.

"Hertigen af Holstein-Beck har en enda Son, en ung Prins af 25 års ålder; men då denne hvarken utmärkte sig på något sätt, som gjort hans namn ryktbart eller kändt, ej heller står i förbindelse med någon mäktig förespråkare, som oftast är af långt mera betydenhet, så har ingen fråga om honom blifvit väckt, och han sjelf har förmodligen aldrig tänkt på Svenska Kronan."

"Af Huset Augustenburg äro två Prinsar, den aflidne Kron-Prinsens Bröder, vid hvilka allmänna gissningen mycket uppehållit sig. Många låra anse dem berättigade till Thronföljden, för det att deras Bror innehafte densamma; men det är icke troligt att alla vilja sträcka erkänslan mot hans minne så långt. Om de inga andra anspråk åga, än som härleda sig från denna grund, är föga sannolikt, att ett förslag, som rörde någondera af dem, skulle vinna bifall." Och då icke alla omständigheter förena sig till förmån för den regerande Hertigen af Holstein-Augustenburg,

åfvensom hans Bror, så är det mellertid oafgjordt, om någondera af dem skall blifva den, som bör uppfylla den evigt Saknades rum.

"Kongl. Danska Familjen kan åfven råkna såsom hörande till Holsteinska Huset, emedan det sednare härstammar derifrån. Tillåfventyrs är det af denna orsak, som ryktet uppkommit, att vår KronPrins skulle tagas af Danska Konungahuset. Någon annan anledning till ett sådant val lår ej kunna påfinnas. Det är Konungen af Danmark sjelf, som man föregifver att många önska få till Thronföljare i Sverige. På samma sätt var vid Thronföljare-valet 1743 mycken fråga om Danska KronPrinsen, hvilken då hade ett utomordentligt stort parti; men man påminte sig ännu följerne af Kalmar-Unionen, och man fruktade att se dem förnyade. En sådan fruktan var kanhända då icke utan all grund, men för det närvarande vore den visserligen öfverflödlig. Emellertid är fördomen emot en ny förening emellan de tre Rikena så stark, att man kan vara öfvertygad, det Konungen i Danmark skulle vara en af de siste som valdes, ånskönt han ågde de mest lysande egenskaper och förtjenster, ånskönt han verkligen hade ett parti vid Riksdagen, som han nu visst icke har, ånskönt detta parti vore ännu talrikare, än det som år 1743 understödde Danska KronPrinsen."

Sedan Förf. genomgått de flesta gissningar rörande Thronföljden, som bland Allmänheten åro utspridda, både troliga och otroliga; så kommer han till Den, hvars förtjenster och lysande egenskaper redan länge väckt Europas beundran.

Denna är naturligtvis Franska Fältmarskalken JEAN BAPTISTE JULES BERNADOTTE, Hertig och Prins af *Ponte Corvo*. Lika stor i kabinettet, som beundrad på slagfältet, åger han genom sin särskilda tillgifvenhet för Svenska Nationen, ännu en rätt till dess erkänsla.

Efter dessa gissningar öfverlemnar man åt hvar och en, att sjelf tillägga sin egen, under hopp att snart framtiden skall fälla utslaget.

GLÅDJEN.

Sonett.

En gäst är Glådjen i en dödligs hydda,
Som om sin pilgrimsfärd med värden talar,
Och öfver sorger mildt dess bröst hugsvalar:
Den lycklige vill honom länge skydda.

Knappt äro nattens tysta timmar flydda,
Och ljusen tända uti österns salar,
Förrån han vandrar i aflågsna dalar,
Stödd vid sin staf, den vackra, rosenprydda.

Jag stod vid stranden, sorgsen lutan rörde:
Utaf dess klang, Sofi, blef Du betagen!
Melodiskt ljud ett echo från ditt hjerta.

Då var det Glådjens röst jag klinga hörde:
Men snart jag suckar, kanske ån bedragen,
Och hör ett *solo* blott utaf min smärta.

FOSTERBYGDEN.

Hvar rinner källan mera mild och klar,
Hvar andas bättre luft, ån i den glada bygden,
Som i sitt sköt min dunkla vagga bar:
Der förstlingen af lifvets dar
Bortlektes lyckligt, i den hulda skygden
Af faders vård? — Här himlen, mera blå
Ån en saffir, på heligt afstånd blänker;
Skön synes Solen opp i östern gå,
Och skön i meridianen stå,
Och skön i vesterns dalar hon sig sänker.

Lördagen den 11 Augusti utgifves N:o II.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,

Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 11.

Lördagen den 11 Augusti 1810.

RECENSION. (Insänd.)

DEN ÅDELMODIGE ÅLSKAREN. Dram uti tre akter.
Svenskt original af Zach. Strindberg. Stockh. hos
P. Sohn 1809. 86 sid. 8:0.

Rec. som icke kan undgå att anmåla denna skrift, ser sig dervid försatt i den kånbaraste förlågenhet, då han icke finner ord att uttrycka den rysning, som öfverföll honom vid läsningen deraf. En trogen målning af denna håftiga känsla skulle såkert roa den kånslofulla allmänheten; men, sådant är nu ej att tänka på. Det återstår således ingen annan utväg, än att ånda rätt fram säga sin mening om saken; och den är: att Rec. till denna dag icke vet sig hafva kommit öfver något så förskräckligt litterärt missfoster. Det är aldrig möjligt att det varit Författarens allvar, att skriva ett skådespel, utan troligare — *en satir öfver alla skådespel*. Man antage, att Förf. blifvit upptänd till vrede, då han sett eller läst några af de vidunderliga theaterpjäser, som till så stort öfverflöd visas på våra Theatrar och i våra Boklädor; vidare, att han i denna vredeskänsla beslutit, att med ett enda slag krossa hela affödan, och så, lik en annan Cervantes, full af mod och kraft, framtrått att med deras egna vapen angripa och besegra dem. Se der en sannolik gissning, som icke lär underlåta att också vara sann; ty huru skulle, i motsatt fall, någon författare drista att sätta sitt namn under en skrift, sådan

som denna? Vi taga således för gifvit att Förf. travesterar. Låtom oss se till huru han deri lyckas.

Teckningen af *Inga*, hjeltinnan i pjesen, är i detta fall förträfflig. Det är en flicka, som redan länge varit fasligt kär i en ung bortrest Officer, som nu rasar af kärlek till honom, som håller tal, hvar hon kommer, om sin kärlek, docerar för sin mor om denna passion, och som knappast har tid att ta afsked af sin till döden gående far, emedan — hon är kär. Denna flicka, som i sina diskurser är så systematisk, som utan krus förkunnar mor och syskon att de måste svälta ihjäl, emedan hon ej kan skilja sig vid ett porträt af sin älskare (den enda dyrbarhet familjen äger kvar), som deremot nästa ögonblick förbinder sig att kasta alla fadrens borgenärer utför trapporna, — denna flicka är ett tolf års barn (!). *Sophie*, Ingas mor, talar med sin dotter, som en högst enfaldig Guvernante med sin allranädigaste Fröken, med sin man som en bönebok, och på alla andra ställen som ett våp. *Strömsköld*, hennes man, som enligt pjesens (ej titelns) natur, skulle vara hufvudpersonen, spelar här en subordinerad roll. En feg narr, som vid en disput lugger ihjäl sin morbror, och som är på vågen att mörda sig sjelf med en dolk, den han, Gud vet huru, kommit öfver i fångelset, sätter den också riktigt för bröstet, men — hejdar sig, och ingår i stället i en diskurs med fångvaktaren. Hans tirader till sin familj i fångelset är det enda som ej stämmer öfverens med det öfriga, ty de äro drågliga att låsa, och det — borde de ej vara, om vårt antagna postulat annars är grundadt. *Edelhjelm*, denna Kotzebuiske *Deus ex machina*, som upplöser knuten, är Ingas älskare, en enfaldig gosse, en verklig Trassenberg, som rest ut i världen för att se sig om, och, just då Förf. behöfver honom, kommer lika enfaldig tillbaka. Han utöser nu penningar åt alla håll, för att illustrera familjen, och kammartjenare-artigheter på sin *Inga*, för att öfvertyga henne om det hon så väl ser, att han

ännu är hennes trogne Champion. De öfriga personerna äro alla förträffliga, ty antingen äro de med väld inpressade i pjesen, eller äro de onaturlige i karakter och tal.

Så vidt personerne. Sjelfva det stora hela förtjenar, för märkvärdighetens skull, att genomläsas. Det är något alldeles ensamt i sitt slag: förmodligen ett resultat af eget tänkande öfver konsten. Skada att Förf. ej gjort sig den mödan att sätta sitt arbete på vers; den påräknade effekten skulle då otvifvelagrigt blifvit fullkomligare vunnin. Om annars detta stycke någonsin å någon Theater skulle komma att uppföras, torde sådant sannolikast förorsaka inköpet af ett alldeles nytt machineri, ty med en af de vanliga apparater, ser Rec. ingen möjlighet att verkställa de tätt på hvarannan följande theaterförändringar, hvarmed det så ömnigt är smyckadt.

M O D E R.

Leipzig påskmessen 1810.

Man ser nu ganska sällan eleganta fruntimmer bära klädning af siden: i det stället brukas de af fin, tryckt zitzer, antingen med hvit botten och pappegojs-gröna kaschemirblommor, eller med purpurfärgad och svarta, scharlachansröd och gröna, ljusblå och gula, eller med gräsgrön botten och röda blommor.

Till öfverdrag af stolar och soffor har äfven modet skapat nya uppfinningar och i följd deraf nya omkostnader. De modernaste möbelzitzer likna, när de på afstånd betraktas, mera en rikt damaskerad sidenduk, än katun, på hvilka äro afbildade röda eller ljusblå blommor med deremellan löpande fina streck.

Den himmelsblå färgen, i synnerhet på *Levantine*, är utaf Damerna den mest älskade; åtminstone kläder sig nu hela den eleganta världen i Paris i denna färg. Mången kunde kanske blifva förförd att tro, det Parisiska fruntimmer välja denna färg af någon religiös orsak, liksom den skulle vara en afbild af

deras egna tankar, men troligen *tänka* de knappt, och, om de göra det, tänka de lika så litet på himmeln, som på afgrunden.

Shawlar, ikring hvilkas kanter palmlblad af olika färgor äro inströdda, äro de modernaste. De äro väfda af fin spansk ull med en sådan beundransvärd skönhet och ackuratess, att nästan den finaste kännare har mycken svårighet vid att urskilja dem ifrån Indiska kaschemir-shawlar, hvarföre de också kosta omkring 60 Rthlr. Hamb. banko, eller efter nu varande kurs nära 150 Rd. Rgd. Nästan med samma begärlighet eftersökas de så kallade filoselle-shawlarne, hvilka ganska noga likna de nyssomtalta. Vanliga priset på dem är 13 à 18 Rthlr. Hamb. banko, nära 35 Rd. Rgd. Äfven små halsdukar (*fichüs*) fladdra i hundrade olika färgor, liksom små brokiga fjärillar, omkring fruntimren. De mest omtyckta af dem äro af siden, på hvilka en bordure i turkisk smak är väfd.

Till Damernas benkläder brukas gult ostindiskt Nankin och ljusgrönt och mörkgrönt kasimir.

Men sedan man nu så länge uppehållit sig vid fruntimrens klådedragt, torde äfven karlarne önska sig några underrättelser; men till dem kan man endast säga: Gode Herrar! Edra halsdukar böra vara gula och af samma sort som edra nåsdukar, och edra hattar med breda och veka skårmar, samt uppåt smala.

UPPTÄCKT.

En viss *Laurent*, Urmakare i Paris, har uppfunnit *flöjter*, på hvilkas ton förändringarna i luften ej yttra någon inflytelse, derigenom att han i stället för tråd och elfenben nyttjar *krystall*. Hans flöjter likna de vanliga, utom det att ressorterna härpå äro längre, hvilket gör dem mer starka och svåra att afbryta. Det förstås af sig sjelf, att dessa flöjter äro ansenligt dyra.

Onsdagen den 15 Augusti utgifves N:o 12.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMLAD,
Kongl. Akad. Boktryckare.

ELEGANT - TIDNING

N:o 12.

Onsdagen den 15 Augusti 1810.

RIKSDAGS - NYHETER.

Örebro d. 10 Augusti.

Adelns antal är 186, och nästan alldagligen ankommer någon ny Ledamot. I stället för Adels-Klubb, gifves här den så kallade *Allmänna Klubben*, dit hvarje, i och för Riksdagen, här vistande person åger intråde emot 2 Rd. Banko. De öfrige Stånden hafva hvar sin särskilta Klubb. På Ridderskapets och Adelns proposition, hafva Ständerna beslutit att afgå med en stor Condolance-Deputation till Kongl. Maj:t och uttrycka deras sorg öfver CARL AUGUSTS död; på Bondeståndets proposition, samt innom Ridderskapet och Adeln derom väckt fråga, skall samma Deputation derjemte uttrycka Riksens Ständers underdåniga tacksamhet för Kongl. Maj:ts visa anstalter till Lugners bibehållande, och för Riksdagens flyttning till Örebro. *Hemliga Utskottet* utgöres af General WREDE, Ridd. Sekret. A. G. SILVERSTOLPE, Stats-Rådet m. m. ADLERSPARRE; Biskop von ROSENSTEIN, Biskop af NORDIN, Doctor WIJLMAN Csp:son; Borgmäst. HALLQUIST, Bergs-Rådet ROTHOFF, Grosshandl. ARFVIDSSON, samt flere af Bondeståndet. Utskottet har från och med den 6 dennes dagligen haft sina sammankomster; och i början af nästa vecka väntar man Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående Thronföljden. Ständerne äro delade imellan Konungen i Danmark, som icke lårer vara obenågen att emottaga äfven den

Svenska spiran, samt Prinsen af *Ponte Corvo* och *Augustenburg*.
KONUNGEN har äfven den 6 dennes utlätit sig i denna fråga —
och en stor del af Ständerne tyckes önska, att den älskade CARL
AUGUSTS bror, måtte bestiga Svenska Thronen, då CARL XIII
upphört att lefva och sörja för deras väl.

Constitutions-Utskottet, hvarest Kabinets Kammarh. Grefve
ADOLF GÖR. MÖRNER är ordförande, sysslosätter sig dageligen
med granskningen af Stats-Rådets Protocoller.

KONUNGEN befinner sig väl, och promenerar alla aftnar,
då våderleken sådant tillåter, i öppen vagn med Capit. Lieutnanten
Grefve R. ROSEN; besöker då lägren, och Stadens, i synnerhet
åt Hjelmaren, tåcka environs.

OROLIGA DAGAR.

Bidrag till Almanacks-Spådomar.

Af LUDVIG TIECK.

(Fortsättning och slut från Tidningen N:o 9.)

Kaspar. Nå, hvarför svarar då Herrn inte? — äro vi inte
svar vårda?

Peter. Rätt, Kaspar, du har talat som en förständig karl.

Kaspar. Ja, och dermed allt.

Peter. Äro vi då inte svar vårda?

Jag kunde ej hindra mig att småskratta.

Hvaröfver skrattar Herrn? ropade begge motparterna ganska
ifrigt.

Hvad är här att skratta öfver? frågade Kaspar; — svara
skall Herrn och dermed allt.

Rätt, Kaspar, inföll Peter, du har sagt rena sanningen.

Herrn söker kanske krakél här, sade vården, och gick öfver
på de stridandes sida: men mitt hus är ett årligt hus, och
jag vill undanbe mig allt sådant.

Vi ska genompriska honom, så att han mins det, ropade Kaspar, och dermed allt!

Och verkligen gjorde nu alla tre mine af att öfverfalla mig. Men jag, som ansåg för bäst, att icke afbida anfallet, sprang till stallet, steg på min häst, och red derifrån, under det jag genom fenstret hörde eder och skällsord efter mig.

Regnet hade väl något sagt sig, men luften var ändå kylig och obehaglig; jag beslöt därför att hvila öfver i nästa krog. — När jag kom dit, fann jag alla rummen tomma; ingen människa kom, att ta emot min häst; jag ropade, jag svor, men alle var förgåfves, ty allt folk hade gått bort, för att berga in sitt hö, som regnet hotade bortföra från ången. En gosse satt på kammarröskeln, och sade mig, att han ej förstod sig på hästar, också vore stallet igenstångdt.

Jag måste längre, så ondt det ock gjorde mig, ty jag kunde ej lemna den stackars hästen under bar himmel. Nästa by låg blott en fjerdedelsväg derifrån, och jag beslöt, att der äntligen förfriska mig.

Då jag kom dit, tittade en gumma ut genom fenstret, och frågade om jag ville stiga af; men hon sade mig tillika, att hon icke visste råd för hästen, och att hon var ensam i hela huset. Jag bad henne då blott om ett glas brännvin, för att värma opp mig, tills jag äntligen hant hem. Hon kom med ett glas tillbaka till fenstert, och jag bad henne, att vexla en Riksdaler, efter jag inte hade annat mynt. — Hastigt tog hon glaset tillbaka. Aha, hörsamma tjenare! ropade hon, gunstig herrn brukar knep! — Men vi å' väl inte så dumma heller, som vi se ut! — Han vill ha brännvinet för intet, och pengarna på köpet, för falskt mynt, som inte är värdt sex mark? Nej, stor tack! — Och dermed slog hon igen fenstert, och jag måste fortsätta min väg.

Ovädret hade nu stillat sig, och i stället föll ett fint, genomträngande regn. Jag hade nu knappt halfannan mil till min

by; från en högd kunde jag redan se den. — Vid nästa by red jag åter till vårdshuset, nästan förut öfvertygad, att ett nytt missöde här skulle vederfaras mig. Och jag bedrog mig icke, ty knappt hade man sett mig i källarsalen, förrn fenstret öppnades, och fyra starka armar sträckte sig efter betset till min häst. — Ah! se der är Lindners stulna häst! ropade alla röster på en gång; godt, att vi åter fått fatt derpå. — I samma ögonblick omringades jag af fem till sex bönder, som påstodo, att jag skulle stiga af hästen, ty det vore stulet gods. Jag måtte såga och invånda hvad jag ville, jag blef inte hörd, utan alla började på att larma ån starkare, och man skulle troligtvis med våld kastat mig af hästen, om ej en bonde lyckligtvis ankommit, som kände mig och min häst, och gick i borgen för oss båda.

Då jag var i min by, kommo några kor emot mig, som gjorde sig vilda vid åsynen af min häst: denna, som vid minsta tillfälle blef skygg, sprang hastigt på sidan och kastade mig af på en höstack. — På detta sätt var jag lyckligen hemkommen.

Alla beklagade mig för det svåra vådret skull, och min första omsorg var, att byta om kläder, och dricka starkt kaffé. Då beggedera skett, fann jag mig i min ländstol rätt väl. — Jag eftersinnade nu, om den oroliga dagen verkligen vore till ånda; jag trodde att han borde slutas på ett eget sätt, då denna var en bland de märkvärdigaste jag nånsin öfverlevvat.

Och hvad som nu hände mig, skall den gunstige Läsaren i nästa kapitel finna. Under tiden kan han sysslosätta sig med betraktelser öfver denna oroliga dagen: han torde deraf kan hånda utforska, efter hvad regler sådana komma igen: och detta vore verkligen nyttigare än betraktelser öfver våderleken.

Lördagen den 18 Augusti utgifves N:o 13.

Upsala, tryckt hos STENHAMMAR och PALMBLAD,

Kongl. Akad. Boktryckare,